Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 17. marca 2016 [1]

Vec C-155/15

George Karim
proti
Migrationsverket

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Kammarrätten i Stockholm (Odvolací správny súd v Štokholme, Švédsko)]

„Azyl — Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu — Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu — Výklad článku 27 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 604/2013 — Rozsah práva na odvolanie alebo preskúmanie — Význam článku 19 ods. 2“

Úvod

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Kammarrätten i Stockholm (Odvolací správny súd v Štokholme) (ďalej len „vnútroštátny súd“), a vec Ghezelbash (C-63/15) spolu súvisia. V oboch veciach sa žiadateľ o azyl usiluje spochybniť rozhodnutie príslušných orgánov v členskom štáte, v ktorom sa nachádza, o jeho odovzdaní do iného štátu, ktorý sa s prvým uvedeným členským štátom dohodol, že prevezme zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o azyl. Tieto veci vyvolávajú dôležitú otázku. Je nariadenie č. 604/2013 (ďalej len „nariadenie Dublin III“) [2], rovnako ako jeho predchodca nariadenie č. 343/2003 (ďalej len „nariadenie Dublin II“) [3], len medzištátnym mechanizmom, ktorý neumožňuje jednotlivým žiadateľom o azyl spochybniť takéto rozhodnutie? Alebo môže taká osoba v súčasnosti začať odvolacie konanie alebo konanie o preskúmaní podľa článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III vo vzťahu k rozhodnutiu o odovzdaní z dôvodu, že kritériá na určenie zodpovedného členského štátu boli nesprávne uplatnené?

2. Keďže skutkové okolnosti týkajúce sa žiadosti každého žiadateľa sú iné, konkrétne otázky, ktoré vznikajú, nie sú rovnaké. Z tohto dôvodu prednesiem dva návrhy v rovnaký deň. Moje návrhy vo veci Ghezelbash (v bodoch 54 až 84) podrobne uvádzajú moju analýzu výkladu článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III. Tieto úvahy uplatňujem aj na vec pána Karima v bodoch 20 až 35 nižšie.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).

3 — Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109).

3. Spoločný európsky azylový systém (ďalej len „SEAS“) zahŕňa viacero opatrení vrátane nariadení, ktoré majú za cieľ rýchlo určiť členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti osoby o azyl. Tieto opatrenia sa súhrnne označujú ako „dublinský systém“ [4]. Ak má štátny príslušník tretej krajiny väzbu s viac ako jedným členským štátom (napríklad preto, že vstúpi do Európskej únie prostredníctvom jedného členského štátu, ale svoju žiadosť o azyl podá v druhom štáte), treba určiť, ktorý štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl. Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sú v nariadení Dublin III stanovené v prísnej hierarchii (ďalej len „kritériá kapitoly III“). V prípade, že sa členský štát, v ktorom bola podaná žiadosť o azyl, na základe týchto kritérií domnieva, že iný členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti, prvý štát môže požiadať druhý štát, aby žiadateľa prijal späť (alebo aby ho prevzal). Po vyriešení tejto otázky sa posudzovanie žiadosti o azyl riadi pravidlami stanovenými v príslušnom akte SEAS. [5]

4. Súdny dvor vo veci Abdullahi [6] v rámci posudzovania článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin II rozhodol, že dôvody odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmania sú obmedzené v situácii, keď členský štát súhlasí s prevzatím žiadateľa o azyl. V skutočnosti môže žiadateľ takéto rozhodnutie spochybniť len s odkazom na existenciu systémových zlyhaní azylových konaní a na podmienky prijatia žiadateľov o azyl v tomto členskom štáte, ktoré predstavujú vážne a preukázané dôvody domnievať sa, že žiadateľ bude vystavený skutočnému nebezpečenstvu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie [7].

5. Vnútroštátny súd sa domnieva, že vznikajú tieto otázky: Uplatňuje sa ešte stále vec Abdullahi aj v kontexte nariadenia Dublin III? Nemá osoba v situácii, v akej je pán Karim, možnosť napadnúť v odvolacom konaní alebo v konaní o preskúmanie podľa článku 27 ods. 1 uvedeného nariadenia rozhodnutie príslušných orgánov uplatniť kritériá kapitoly III? Aké sú dôsledky pre žiadateľa o azyl, ak sa uplatní článok 19 ods. 2 [8] nariadenia Dublin III?

Právny rámec

6. Príslušné ustanovenia Charty a právneho rámca dublinského systému sú uvedené v bodoch 6 až 8 a 9 až 25 mojich návrhov vo veci Ghezelbash. Dublinský systém sa vzťahuje na Švajčiarsku konfederáciu na základe dvojstrannej medzinárodnej dohody medzi (vtedajším) Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou. [9] V dôsledku a na základe článku 5 ods. 2 tejto dohody predložila Švajčiarska konfederácia v tomto konaní pred Súdnym dvorom písomné pripomienky.

7. Relevantný je nasledujúci dodatočný text.

4 — Príslušnými aktmi sú v súčasnosti: i) nariadenie Dublin III, ktoré nahrádza nariadenie Dublin II; ii) nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3; Mim. vyd. 19/006, s. 200) – toto nariadenie bolo čiastočne nahradené nariadením Dublin III a následne zmenené a doplnené vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1560/2003 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1) (ďalej len „vykonávacie nariadenie“); a iii) nariadenie Eurodac. Čo sa týka posledného uvedeného opatrenia, pozri ďalej bod 11 a poznámky pod čiarou 10 a 11 týchto návrhov.

5 — Tieto akty zahŕňajú smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60) (ďalej len „smernica o konaniach“) a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9) (ďalej len „smernica o oprávnení“). Táto smernica zrušila a nahradila smernicu Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96) od 21. decembra 2013.

6 — Rozsudok Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, body 60 a 62). V tejto veci Súdny dvor vykladal článok 19 ods. 2 nariadenia Dublin II.

7 — Ú. v. EÚ C 83, 2010, s. 389 (ďalej len „Charta“).

8 — Úplné znenie uvedené v bode 10 týchto návrhov.

9 — Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku nadobudla účinnosť 1. marca 2008 (Ú. v. EÚ L 53, 2008, s. 5).

8. Článok 13 ods. 1 nariadenia Dublin III je uvedený v kapitole III, ktorá zakotvuje kritériá na určenie zodpovedného členského štátu. Stanovuje, že keď „… sa zistí na základe dôkazu alebo indície, ako sú opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 22 ods. 3 tohto nariadenia,… že žiadateľ protiprávne prekročil hranicu do členského štátu po súši, mori alebo letecky po príchode z tretej krajiny, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, do ktorého takto vstúpil. Uvedená povinnosť skončí 12 mesiacov odo dňa, kedy sa uskutočnilo takéto protiprávne prekročenie hranice.

…“

9. Kapitola V má názov „Povinnosti zodpovedného členského štátu“. Článok 18 stanovuje:

„1. Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:

a) za podmienok stanovených v článkoch 21, 22 a 29 prevziať žiadateľa, ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte;

b) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť žiadateľa, ktorého žiadosť je v procese posudzovania a ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorý sa nachádza na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;

c) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí vzali posudzovanú žiadosť späť a podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;

d) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosti boli zamietnuté a ktorí podali žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

…“

10. Článok 19 stanovuje:

„1. Keď členský štát vydá povolenie na pobyt žiadateľovi, prenesú sa na tento členský štát povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1.

2. Povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1 zaniknú, ak môže zodpovedný členský štát preukázať pri dožiadaní, aby prevzal alebo prijal späť žiadateľa alebo inú osobu uvedenú v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d), že dotknutá osoba opustila územie členských štátov najmenej na tri mesiace, s výnimkou prípadov, keď je dotknutá osoba držiteľom platného povolenia na pobyt vydaného zodpovedným členským štátom.

Žiadosť podaná po dobe neprítomnosti uvedenej v prvom pododseku sa považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určenia zodpovedného členského štátu.

…“

11. Databáza Eurodac je nástrojom na vykonávanie dublinského systému. Ide o úložisko odtlačkov prstov okrem iného žiadateľov o azyl. Slúži na preukázanie ich totožnosti, či v minulosti podali žiadosti v niektorom z členských štátov Únie, a na zabezpečenie účinného uplatňovania dublinských nariadení [10].

Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

12. Pán Karim je sýrsky štátny príslušník. Dňa 3. marca 2014 podal vo Švédsku žiadosť o azyl. Kontroly v databáze Eurodac [11] ukázali, že 14. mája 2013 podal skoršiu žiadosť v Slovinsku. Švédske orgány následne 20. marca 2014 požiadali svoje slovinské náprotivky, aby prevzali zodpovednosť za žiadosť pána Karima podľa článku 18 ods. 1 nariadenia Dublin III. Slovinské orgány súhlasili s touto žiadosťou 3. apríla 2014. O deň neskôr Švédsko informovalo Slovinsko, že má k dispozícii ďalšie informácie svedčiace o tom, že pán Karim opustil územie členských štátov na obdobie dlhšie ako tri mesiace v zmysle článku 19 ods. 2 nariadenia. Hoci sa v jeho cestovnom pase nenachádzali žiadne relevantné vstupné ani výstupné pečiatky, ktoré by preukazovali jeho príchod do Slovinska alebo jeho vycestovanie z tejto krajiny, mal pečiatku (z 20. júla 2013), ktorá naznačuje, že vstúpil do Libanonu. Dňa 12. mája 2014 Slovinsko potvrdilo, že spracuje žiadosť pána Karima o azyl. V nasledujúci deň švédske orgány zamietli jeho žiadosť o azyl a zároveň vydali riadne rozhodnutie o odovzdaní.

13. Odvolanie pána Karima proti tomuto rozhodnutiu, podané na Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (Správny súd v Štokholme rozhodujúci vo veciach prisťahovalectva), bolo zamietnuté z nasledujúcich dôvodov: i) nebolo založené na jedinom reštriktívnom dôvode stanovenom v rozhodnutí Súdneho dvora vo veci Abdullahi a ii) Slovinsko súhlasilo, že spracuje žiadosť pána Karima – v dôsledku toho bola otázka, či opustil územie členských štátov na tri mesiace, irelevantná na účely rozhodnutia o jeho odovzdaní. Toto rozhodnutie je teraz predmetom odvolania pred vnútroštátnym súdom.

14. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa jeho názoru článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III zmenil pravidlo o opravných prostriedkoch, ktoré boli predtým uvedené v článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin II. Opiera sa predovšetkým o skutočnosť, že odôvodnenie 19 je súčasťou úvodnej časti nariadenia Dublin III a že znenie článku 27 ods. 1 sa výrazne líši od svojho predchodcu. Vnútroštátny súd tiež poukazuje na to, že do nariadenia Dublin III boli zavedené ďalšie, dodatočné ustanovenia týkajúce sa okrem iného právnej pomoci a že Súdny dvor doteraz neobjasnil rozsah práva na odvolanie alebo preskúmanie podľa článku 27 ods. 1.

15. Z tohto dôvodu vnútroštátny súd predkladá Súdnemu dvoru podľa článku 267 ZFEÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

„1. Majú sa nové ustanovenia o účinných právnych prostriedkoch v [nariadení Dublin III] (odôvodnenie 19 v úvodnej časti uvedeného nariadenia a jeho článok 27 ods. 1 a 5) vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o azyl má mať možnosť napadnúť aj platnosť kritérií v kapitole III nariadenia, na základe ktorých sa má odovzdať do iného členského štátu, ktorý súhlasil, že ho prijme, alebo môžu

10 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013 z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia (EÚ) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 1). Toto nariadenie sa uplatňuje s účinnosťou od 19. júla 2015 a v súčasnosti stále platí. Neuplatňovalo sa však v rozhodnom čase.

11 — Právnym základom databázy Eurodac bolo v rozhodnom čase nariadenie Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000, ktoré sa týka zriadenia systému Eurodac na porovnávanie otlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. ES L 316, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 26).

sa účinné právne prostriedky obmedziť v tom zmysle, že znamenajú len právo na preskúmanie, či existujú systémové zlyhania v azylovom konaní a podmienkach prijatia v členskom štáte, do ktorého sa má žiadateľ odovzdať (v zmysle zodpovedajúcom rozhodnutiu Súdneho dvora vo veci Abdullahi)?

2. V prípade, že Súdny dvor dospeje k záveru, že možno napadnúť platnosť kritérií v kapitole III tohto nariadenia, požaduje sa tiež odpoveď na nasledujúcu otázku. Má sa článok 19 ods. 2 [nariadenia Dublin III] vykladať v tom zmysle, že nariadenie sa nesmie použiť, ak žiadateľ o azyl preukáže, že bol mimo územia členských štátov najmenej počas obdobia troch mesiacov?“

16. Písomné pripomienky predložili Súdnemu dvoru vlády Českej republiky, Francúzska, Grécka, Holandska a Švajčiarska a Európska komisia. Na pojednávaní 15. decembra 2015 predniesli ústne vyjadrenia títo istí účastníci konania s výnimkou Českej republiky a Švajčiarskej konfederácie, avšak vrátane pána Karima, Migrationsverket (prisťahovalecký úrad) a Švédska.

Posúdenie

Úvodné úvahy

17. Ako podotýkam vo svojich návrhoch vo veci Ghezelbash, SEAS sa opiera o predpoklad, že všetky zúčastnené štáty rešpektujú základné práva vrátane práv majúcich svoj základ v Ženevskom dohovore o právnom postavení utečencov [12] a Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a že členské štáty môžu a mali by mať vzájomnú dôveru v úroveň ochrany, ktoré zaručujú. Nariadenie Dublin III bolo prijaté vzhľadom na túto zásadu vzájomnej dôvery na účely racionalizácie posudzovania žiadostí o azyl a zabránenia zahltenia systému vyplývajúcemu z povinnosti štátnych orgánov zaoberať sa niekoľkonásobnými žiadosťami o azyl podanými tým istým žiadateľom, zvýšenia právnej istoty, pokiaľ ide o určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl, a týmto spôsobom zabrániť javu nazývanému „forum shopping“. Z praktického hľadiska je teda hlavným cieľom dublinského systému zrýchliť posudzovanie žiadostí tak v záujme žiadateľov o azyl, ako aj zúčastnených štátov. [13]

18. Vnútroštátny súd uvádza, že pôvodná žiadosť pána Karima o azyl bola podaná 14. mája 2013 v Slovinsku. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania však vychádza zo žiadosti o azyl, ktorú podal 3. marca 2014 vo Švédsku. Táto žiadosť sa riadi nariadením Dublin III. [14] Švédske orgány, uplatňujúc článok 13 ods. 1 kritérií kapitoly III, určili Slovinsko za zodpovedný členský štát a nadviazali potrebné kontakty so svojimi slovinskými náprotivkami, ktoré prijali zodpovednosť za posúdenie žiadosti pána Karima.

19. Pán Karim tvrdí, že by sa nemal odovzdať do Slovinska z dvoch dôvodov. Po prvé povinnosť tejto krajiny posúdiť jeho žiadosť zanikla na základe článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin III. Po druhé nemal by sa odovzdať z humanitárnych dôvodov, pretože pravidlá na prijímanie žiadateľov o azyl v Slovinsku trpia takými systémovými zlyhaniami, že existuje riziko, že jeho ľudské práva by boli porušené. Vnútroštátny súd nežiada o ďalšie usmernenie, pokiaľ ide o druhé hľadisko jeho tvrdenia (ktoré, zdá sa, by bolo v každom prípade pokryté rozhodnutím Súdneho dvora vo veci Abdullahi a druhým pododsekom článku 3 ods. 2 nariadenia Dublin III) [15], ani neurobil žiadne závery. Nebudem sa vo svojich návrhoch ďalej zaoberať týmto hľadiskom žiadosti pána Karima.

12 — Podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 a ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], doplnený Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov, ktorý bol podpísaný v New Yorku 31. januára 1967 a nadobudol platnosť 4. októbra 1967.

13 — Rozsudok NS (C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, body 78 a 79).

14 — Nariadenie nadobudlo účinnosť 1. januára 2014.

15 — Pozri ďalej bod 30 týchto návrhov.

Prvá otázka

20. Prvá otázka rieši podobnú problematiku, akú rieši prvá otázka vo veci Ghezelbash. Aj v tejto veci vnútroštátny súd v podstate žiada o usmernenie, pokiaľ ide o výklad pôsobnosti článku 27 ods. 1 v spojení s odôvodnením 19 nariadenia Dublin III. Rád by vedel, či môže žiadateľ o azyl v prípade, keď členský štát uplatní kritériá kapitoly III a určí iný členský štát, do ktorého žiadateľ už predtým vstúpil, za zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti, a keď tento štát súhlasí, že prevezme danú zodpovednosť, napadnúť rozhodnutie o odovzdaní z dôvodu, že spomenuté kritériá boli nesprávne uplatnené; alebo či sú opravné prostriedky podľa článku 27 ods. 1 obmedzené na situácie, ktoré Súdny dvor označil vo veci Abdullahi.

21. Pán Karim a Česká republika uvádzajú, že žiadatelia o azyl môžu napadnúť rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 27 ods. 1 nariadenia na základe kritérií kapitoly III. Tento navrhovaný výklad som vo svojich návrhoch vo veci Ghezelbash označila ako „tretia možnosť“. Česká republika však zdôrazňuje, že podľa jej názoru nepožíva žiadateľ zovšeobecnené právo vybrať si členský štát, ktorý sa bude zaoberať jeho žiadosťou o azyl.

22. Prisťahovalecký úrad, Francúzsko, Grécko, Švédsko a Komisia nesúhlasia s týmto názorom. Domnievajú sa, že právo na odvolanie alebo preskúmanie v článku 27 ods. 1 je obmedzené na prípady, keď sa uplatňujú kritériá Abdullahi alebo keď sú dotknuté práva žiadateľa, akým je jeho právo na rodinný život, výslovne zaručené podľa nariadenia Dublin III. Tento navrhovaný výklad som vo svojich návrhoch vo veci Ghezelbash označila ako „druhá možnosť“.

23. Holandsko tvrdí, že právo na odvolanie alebo preskúmanie je obmedzené len na prípady, keď sa uplatňujú dôvody Abdullahi (toto tvrdenie je v mojich návrhoch vo veci Ghezelbash označené ako „prvá možnosť“).

24. Rovnako ako vo veci Ghezelbash sa domnievam, že záver Súdneho dvora vo veci Abdullahi nemožno automaticky použiť na účely odpovede na prvú otázku položenú v kontexte prvej možnosti.

25. Po prvé veľmi špecifický (a veľmi komplikovaný) skutkový stav veci Abdullahi[16] sa len veľmi málo odráža vo veci pána Karima. Hoci bolo zistené, že pán Karim najprv požiadal o azyl v Slovinsku a že jeho žiadosť vo Švédsku je teda v poradí druhou žiadosťou, nič nenaznačuje, že pred podaním žiadosti vo Švédsku mal väzbu s viac ako jedným členským štátom Únie. Otázkou skôr je, či pred tým, ako podal druhú žiadosť, opustil územie Únie najmenej na tri mesiace a či v dôsledku toho zodpovednosť Slovinska voči nemu zanikla na základe článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin III. Táto otázka nevznikla vo veci Abdullahi, ktorá sa týkala odlišnej situácie zahŕňajúcej nie dva, ale tri členské štáty.

26. Po druhé znenie článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III, ktorého výklad sa teraz od Súdneho dvora požaduje, sa významne líši od znenia článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin II, ktoré bolo predmetom rozhodnutia Súdneho dvora vo veci Abdullahi. Odôvodnenie vo veci Abdullahi preto nemožno automaticky prebrať.

27. Ako som už vysvetlila vo svojich návrhoch vo veci Ghezelbash, článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III neobsahuje výslovné ustanovenie o rozsahu preskúmania na účely tohto nariadenia. Je však zrejmé, že na rozdiel od článku 19 ods. 2 nariadenia Dublin II je právo na odvolanie proti rozhodnutiu o odovzdaní kogentné. Pred prijatím takéhoto rozhodnutia musí členský štát, kde sa nachádza žiadateľ o azyl, uplatniť kritériá kapitoly III a posúdiť, či zodpovedným štátom je tento alebo iný členský štát.

16 — Vec Abdullahi je zhrnutá a rozobratá v bodoch 48 až 53 mojich návrhov vo veci Ghezelbash.

V prípade, že druhý štát súhlasí s tým, že je zodpovedným členským štátom, môže prvý členský štát vydať rozhodnutie o odovzdaní. Žiadateľ nemôže podať odvolanie alebo návrh na preskúmanie skôr, než žiadajúci štát prijme rozhodnutie o odovzdaní. Odvolanie ani preskúmanie sa preto nemôžu zakladať len na súhlase dožiadaného členského štátu s prijatím zodpovednosti. [17]

28. V prípade absencie znenia, ktoré by naznačovalo, či je rozsah odvolania alebo preskúmania dostatočne široký, aby zahrnul uplatňovanie nariadenia Dublin III všeobecne, alebo či je obmedzený na dôvody stanovené vo veci Abdullahi, sa treba pozrieť na cieľ a kontext nariadenia. [18]

29. Odôvodnenie 19 nariadenia Dublin III (ktoré je potom formulované ako kogentné ustanovenie v článku 27 ods. 1), výslovne uvádza, že na to, aby sa zabezpečila účinná ochrana práv žiadateľov, majú zákonné záruky a právo na účinný opravný prostriedok v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní zahŕňať „uplatňovanie tohto nariadenia“, ako aj „právnu a faktickú situáciu v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ [možno] odovzdáva“.

30. Druhá časť tejto záruky, zdá sa, označuje to, čo bolo medzičasom zakotvené v článku 3 ods. 2 druhom pododseku nariadenia Dublin III. Ak teda nie je možné odovzdanie žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože sa zo závažných dôvodov možno domnievať, že v konaní o azyle a podmienkach prijímania žiadateľov existujú v danom členskom štáte systémové chyby, na základe ktorých hrozí žiadateľom neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie v zmysle článku 4 Charty, členský štát uskutočňujúci proces určovania zodpovedného členského štátu pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole III s cieľom zistiť, či iný členský štát nemôže byť určený ako zodpovedný. [19]

31. Prirodzený spôsob, akým vykladať prvú časť záruky, je, že rozsah článku 27 ods. 1 zahŕňa spôsob, akým členské štáty uplatňujú nariadenie Dublin III.

32. V mojich návrhoch vo veci Ghezelbash som sa podujala na podrobnú analýzu troch možností predostretých Súdnemu dvoru, pokiaľ ide o správny výklad článku 27 ods. 1, a dospela som k záveru v prospech tretej možnosti, ktorá by umožnila napadnúť rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III z dôvodu, že príslušné orgány nesprávne uplatnili kritériá kapitoly III. Dovoľujem si odkázať Súdny dvor na túto podrobnú analýzu (možno ju nájsť v bodoch 54 až 84 mojich návrhov v danej veci), pričom som dospela k rovnakému odporúčaniu ako vo veci Ghezelbash. Doplním len pár bodov.

33. Po prvé pán Karim (podobne ako pán Ghezelbash) sa usiluje o spochybnenie skutočnosti, o ktorej tvrdí, že je nesprávnym uplatnením kritérií kapitoly III. Ak má byť schopný účinne uviesť svoje názory vo vzťahu k rozhodnutiu o odovzdaní, musí mať právo dovolať sa nesprávneho uplatnenia týchto kritérií prostredníctvom odvolania alebo preskúmania.

34. Po druhé podotýkam, že pán Karim (rovnako ako pán Ghezelbash) sa nedovoláva porušenia konkrétnych procesných alebo hmotných práv, ktoré mu priznáva nariadenie Dublin III, napríklad práv stanovených v článkoch 4 a 5, alebo práva na zlúčenie rodiny obsiahnutého v článkoch 9 až 11. V zmysle druhej možnosti by preto nemal právo na odvolanie ani preskúmanie. Úplná a účinná súdna ochrana sa mu poskytuje len v prípade, že sa ako správny výklad článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III presadí tretia možnosť (namiesto druhej možnosti).

17 — Pozri moje návrhy vo veci Ghezelbash, body 57 až 59.

18 — Rozsudok Petrosian a i. (C-19/08, EU:C:2009:41, bod 34).

19 — Pozri poznámku pod čiarou 49 a bod 60 mojich návrhov vo veci Ghezelbash.

35. Dospela som preto k záveru, že nariadenie Dublin III by sa malo vykladať v tom zmysle, že žiadateľ je za okolností, aké sú vo veci samej, oprávnený podľa článku 27 ods. 1 tohto nariadenia navrhnúť, aby súd v rámci odvolania alebo preskúmania overil, či príslušné orgány správne uplatnili kritériá v kapitole III pri rozhodovaní o jeho odovzdaní do iného členského štátu na účely posúdenia jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Druhá otázka

36. Vnútroštátny súd sa pýta, či článok 19 ods. 2 nariadenia Dublin III znamená, že nariadenie sa nemá použiť v prípade, že žiadateľ o azyl preukáže, že opustil územie členských štátov najmenej na tri mesiace.

37. Prisťahovalecký úrad sa domnieva, že článok 19 ods. 2 znamená, že nariadenie sa nepoužije v prípade, že žiadateľ opustí územie členského štátu najmenej na tri mesiace. Za takýchto okolností by sa mala podať nová žiadosť podľa tohto nariadenia.

38. Švajčiarska vláda navrhuje odpoveď len na druhú otázku. Tvrdí, že zo systému nariadenia Dublin III vyplýva, že žiadatelia by nemali mať možnosť napadnúť uplatnenie kritérií kapitoly III. Ak by takú možnosť mali, bol by celý dublinský systém ohrozený. Článok 19 týkajúci sa zániku zodpovednosti má za cieľ chrániť záujmy dožiadaného členského štátu. Tento štát nesie dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie, že žiadateľ opustil územie Únie počas obdobia najmenej troch mesiacov. Článok 19 ods. 2 nemá za cieľ chrániť individuálne záujmy žiadateľa o azyl. V dôsledku toho sa ho nemožno dovolávať pred vnútroštátnymi súdmi v rámci odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmania.

39. Zdá sa mi, že prvá a druhá otázka nevyhnutne úzko súvisia. Pán Karim tvrdí, že povinnosti Slovinska ako zodpovedného členského štátu zanikli na základe článku 19 ods. 2, keďže opustil územie Európskej únie na viac ako tri mesiace v zmysle tohto ustanovenia. Hoci Súdnemu dvoru nepredložil písomné pripomienky, chápem jeho postoj v podstate tak, že článok 13 ods. 1 nariadenia (príslušné kritérium kapitoly III) sa neuplatní, v dôsledku čoho Slovinsko nemôže byť zodpovedným členským štátom. Zodpovednosť teda prináleží podľa neho Švédsku.

40. Výslovné znenie článku 19 ods. 2 znamená, že povinnosti dožiadaného členského štátu (v tomto prípade Slovinska) prijať späť žiadateľa v pozícii pána Karima zanikajú za okolností, keď je tento štát schopný preukázať, že dotknutá osoba opustila územie členských štátov najmenej na tri mesiace. Toto ustanovenie umožňuje dožiadanému členskému štátu s prihliadnutím na prípadné dôkazné prostriedky a indície, ktoré by mohli byť relevantné, ako je uvedené v článku 22 ods. 2, posúdiť, či je skutočne zodpovedným členským štátom na účely nariadenia Dublin III.

41. V prejednávanej veci informovali švédske orgány Slovinsko o tvrdení pána Karima, že bol mimo Európskej únie najmenej na tri mesiace. Slovinské orgány potvrdili svoj súhlas prevziať zodpovednosť podľa nariadenia Dublin III.

42. Potvrdenie Slovinska, že súhlasí s tým, že je zodpovedným členským štátom, *nie je* rozhodnutím o odovzdaní, a preto nemôže byť samo osebe predmetom odvolania alebo preskúmania zo strany švédskych súdov podľa článku 27 ods. 1 nariadenia.

43. Možno však pripustiť, že dôkazná hodnota a vážnosť, ktoré švédske orgány pri rozhodovaní o odovzdaní pána Karima do Slovinska pripísali ním poskytnutým informáciám, by mohli podliehať odvolaniu alebo preskúmaniu v rozsahu, v akom to je relevantné na určenie, či švédske orgány správne uplatnili kritériá kapitoly III *pri samotnom rozhodovaní o odovzdaní*.

44. Nariadenie neupravuje rozsah odvolacieho konania alebo konania o preskúmaní, a preto musí byť táto otázka vecou vnútroštátnych procesných pravidiel v súlade so zásadou efektivity.

45. Napokon, ak je pán Karim schopný preukázať, že opustil územie Únie na viac ako tri mesiace, akákoľvek ďalšia žiadosť o azyl podaná príslušným orgánom niektorého z členských štátov predstavuje novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určenia zodpovedného členského štátu na účely druhého pododseku článku 19 ods. 2. Zdá sa mi, že v tomto rozsahu nie je v skutočnosti otázkou – ako by sa mohla chápať formulácia druhej otázky predloženej vnútroštátnym súdom –, či sa nariadenie Dublin III „prestáva uplatňovať“. Nariadenie sa uplatňuje, ale výsledok jeho uplatňovania by bol vzhľadom na uvedené skutočnosti odlišný v tom zmysle, že Švédsko by si zachovalo postavenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti pána Karima o azyl.

Návrh

46. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Kammarrätten i Stockholm [Odvolací správny súd v Štokholme (Švédsko)], takto:

— Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ je za okolností, aké sú vo veci samej, oprávnený podľa článku 27 ods. 1 tohto nariadenia navrhnúť, aby súd v rámci odvolania alebo preskúmania overil, či príslušné orgány správne uplatnili kritériá v kapitole III pri rozhodovaní o jeho odovzdaní do iného členského štátu na účely posúdenia jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu.

— Ak je žiadateľ o azyl schopný preukázať, že spĺňa podmienky v prvom pododseku článku 19 ods. 2, pretože opustil územie členského štátu na viac ako tri mesiace, akákoľvek ďalšia žiadosť o azyl podaná príslušným orgánom niektorého z členských štátov predstavuje novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určenia zodpovedného členského štátu na účely druhého pododseku článku 19 ods. 2 nariadenia č. 604/2013.